

ΤΕΙ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

ΤΜΗΜΑ : ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

Σύσταση μίας Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης στο νομό Ηρακλείου Κρήτης

Επιβλέπων καθηγητής : Τσουραμάνης Χρήστος

Σπουδάστρια : Κυριακάκη Ροδάνθη

Α.Μ : 15932

Μεσολόγγι 2018

Η έγκριση της πτυχιακής εργασίας από το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων/Μεσολογγίου του ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδας δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Τμήματος.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία πραγματοποιείται στο πλαίσιο της φοίτησης μου στο Τ.Ε.Ι. Δυτικής Ελλάδας στο Μεσολόγγι, στο τμήμα της Διοίκησης Επιχειρήσεων και βασικό της αντικείμενο είναι «η Σύσταση μίας Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης στο νομό Ηρακλείου Κρήτης».

Για την εκπόνηση της παρούσας εργασίας θα ήθελα να ευχαριστήσω τον υπεύθυνο καθηγητή μου, κύριο Χρήστο Τσουραμάνη, που με την καθοδήγηση, τις συμβουλές και τις εξειδικευμένες γνώσεις του κατάφερα να φέρω εις πέρας την εργασία αυτή. Επιπλέον θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους καθηγητές του τμήματός μου, με τη βοήθεια των οποίων ολοκλήρωσα με επιτυχία τον κύκλο των σπουδών μου. Τέλος, είμαι ευγνώμων στην οικογένειά μου για την υποστήριξη που μου προσφέρει όλα αυτά τα χρόνια, την εμπιστοσύνη και την αγάπη τους!

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τα τελευταία χρόνια και κυρίως από το 2009 και μετά, τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα έχουν ενεργοποιήσει διάφορες πρωτοβουλίες για την κοινωνική οικονομία ή, πιο συγκεκριμένα, για τις κοινωνικές επιχειρήσεις που ανήκουν στην κοινωνική οικονομία, ανοίγοντας μια νέα περίοδο ευρωπαϊκών δημόσιων πολιτικών. Επιπλέον, το ενδιαφέρον που έχουν οι κυβερνήσεις για την κοινωνική οικονομία φαίνεται ότι έχει αυξηθεί κατά τη διάρκεια της κρίσης, δεδομένης της ανάγκης να εφαρμοστούν νέες πολιτικές για την αντιμετώπιση της κρίσης, όπως μείωση της ανεργίας, παροχή νέων υπηρεσιών κ.λπ.) και εφαρμογή νέου μοντέλου βιώσιμη και βιώσιμη ανάπτυξη.

Η παρούσα πτυχιακή εργασία επιχειρεί τη μελέτη της βιβλιογραφίας σχετικά με τις Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις και ως βασικό αντικείμενο έχει την εικονική σύσταση μιας Κοιν.Σ.Επ Κοινωνικής Φροντίδας στον Νομό Ηρακλείου.

Λέξεις-Κλειδιά:

Κοινωνική Οικονομία, Συνεταιρισμοί, Κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	3
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	4
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	7
ΚΕΦ.1 ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ.....	8
1.1 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.....	8
1.2 ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	10
1.3 ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ-ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	12
ΚΕΦ.2 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ.....	15
2.1 ΟΡΙΣΜΟΣ.....	17
2.2 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	20
2.3 ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ..	21
ΚΕΦ.3 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	22
3.1 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	22
3.2 ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ.....	25
3.3 ΣΤΟΧΟΙ	26
ΚΕΦ.4 ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ.....	27
4.1 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΊΔΡΥΣΗΣ	28
4.2 ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ	31

4.3 ΙΔΡΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ.....	33
4.3.1 Μέλη.....	33
4.4 ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΛΑΝΟ	35
4.5 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ	37
4.5.1 Προϋπολογισμός.....	37
4.5.2 Πηγές Χρηματοδότησης.....	38
4.5.3 Ασφάλιση	40
4.5.4 Φορολογικές υποχρεώσεις.....	40
4.6 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ	42
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	43
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	44

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το δυναμικό και τα οφέλη της ανάπτυξης της κοινωνικής οικονομίας σε μια εποχή οικονομικής και κοινωνικής κρίσης έχει επισημανθεί επανειλημμένα, καθώς η κοινωνική οικονομία αποτελεί ένα ανθεκτικό και συνεχώς αναπτυσσόμενο μοντέλο. Δεν αποτελεί υποπροϊόν: οι επιχειρήσεις της κοινωνικής οικονομίας αντικατοπτρίζουν την ανάγκη για μια οικονομία που συμβιβάζει τις κοινωνικές και οικονομικές διαστάσεις, που είναι ικανή να δημιουργήσει πλούτο και που δεν μετράται μόνο από την άποψη του οικονομικού κεφαλαίου της, αλλά και από το κοινωνικό της κεφάλαιο. «Οι δραστηριότητες των επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας δεν καθοδηγούνται αποκλειστικά από κριτήρια αγοράς ή ανάπτυξης. Η ανάπτυξη, η διψήφια κερδοφορία και τα κέρδη δεν είναι οι απώτεροι στόχοι: η συμβολή στο γενικό συμφέρον, η κοινωνική συνοχή και η ευημερία των κοινωνιών μας είναι» (European Economic and Social Committee, 2017).

Στο πλαίσιο της κοινωνικής οικονομίας, έχουν αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (ΚΟΙΝΣΕΠ). Η Κοιν.Σ.Επ είναι μια καινοτόμος μορφή ιδιωτικής επιχείρησης, που θεσμοθετήθηκε πρόσφατα στην Ελλάδα και αποτελεί το αντικείμενο της συγκεκριμένης εργασίας.

ΚΕΦ.1 ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

1.1 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Μέσω της βιβλιογραφικής ανασκόπησης, έχει εύλογα διαπιστωθεί το γεγονός ότι η κοινωνική οικονομία δε μπορεί να διατυπωθεί καθολικά. Βέβαια, ο ορισμός που επικρατεί στην πλειοψηφία του, είναι ότι *η κοινωνική οικονομία περιλαμβάνει οικονομικές δραστηριότητες που αναλαμβάνονται από επιχειρήσεις και οργανισμούς κυρίως συνεταιρισμούς, κοινωνίες αλληλοβοήθειας και σωματεία (ενώσεις), η ίδρυση και λειτουργία των οποίων διέπεται από τις ακόλουθες αρχές: α) σκοπό έχουν κυρίως την παροχή υπηρεσιών προς τα μέλη τους ή την κοινωνία, παρά την επιδίωξη κέρδους, β) έχουν ανεξάρτητη διοίκηση, γ) εφαρμόζουν δημοκρατική διαδικασία λήψης αποφάσεων, δ) αποδίδουν προτεραιότητα στα άτομα και την εργασία έναντι του κεφαλαίου κατά τη διανομή του εισοδήματος (Defourny, 2008).*

Η κοινωνική οικονομία αφορά το σύνολο οικονομικών δραστηριοτήτων που βασίζονται σε μια εναλλακτική οργάνωση παραγωγής, διανομής, κατανάλωσης και επανεπένδυσης, ενώ παράλληλα βασίζονται στις αρχές της δημοκρατίας, της ισότητας, της αλληλεγγύης και της συνεργασίας και στο σεβασμό για το περιβάλλον και για τα ανθρώπινα όντα. Σύμφωνα με την Αδάμ (2014), είναι το σύνολο των ιδιωτικών, τυπικά οργανωμένων επιχειρήσεων, με αυτονομία απόφασης και ελευθερία συμμετοχής, που δημιουργήθηκε για να καλύψει τις ανάγκες των μελών τους μέσω της αγοράς, προμηθεύοντας αγαθά και παρέχοντας υπηρεσίες, ασφάλειες και οικονομικά, όπου η λήψη αποφάσεων και οποιαδήποτε διανομή κερδών ή τα πλεονάσματα μεταξύ των μελών δεν συνδέονται άμεσα με το κεφάλαιο ή τα τέλη που συνεισφέρει κάθε μέλος, καθένα από τα οποία έχει μία ψήφο ή σε κάθε περίπτωση αποφασίζεται μέσω δημοκρατικών, συμμετοχικών διαδικασιών.

Με απλούστερα λόγια, η κοινωνική οικονομία αποτελεί τις οικονομικές, επιχειρηματικές, παραγωγικές και κοινωνικές δραστηριότητες, με τις οποίες απασχολούνται νομικά πρόσωπα ή ενώσεις αυτών. Τα νομικά πρόσωπα και οι ενώσεις αυτές έχουν ως βασικό στόχο το συλλογικό όφελος και τη γενικότερη εξυπηρέτηση διαφόρων συμφερόντων κοινωνικού χαρακτήρα.

Οι τρεις βασικές συνιστώσες της κοινωνικής οικονομίας είναι:

- Συνεταιρισμοί,
- Ασφαλιστικές επιχειρήσεις καθώς και ο κλάδος της κοινωνικό – ιατρικής δραστηριότητας,
- Διάφορες ενώσεις οικονομικής δραστηριότητας, οι οποίες παράγουν αγαθά ή / και προσφέρουν υπηρεσίες στον πολιτιστικό, κοινωνικό και αθλητικό τομέα, αλλά επίσης και στον τομέα της εκπαίδευσης, της συνεργασίας, της ανάπτυξης κα¹.

Η κοινωνική οικονομία και επιχειρηματικότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση ανέρχεται σε ποσοστό 10% όσον αφορά τις επιχειρήσεις, κάτι το οποίο σημαίνει ότι 11 εκατομμύρια εργαζόμενοι απασχολούνται στον τομέα αυτό. Στη συνολική απασχόληση αντιπροσωπεύει το 5,9%, ενώ στην περίπτωση της μισθωτής απασχόλησης, αντιπροσωπεύει το 6.7%. Παραδείγματα ορισμένων κρατών-χωρών που έχουν τέτοια ή παρόμοια ποσοστά είναι η Ιταλία, η Ισπανία και η Βρετανία².

Στην Ελλαδική επικράτεια, η εργατική απασχόληση όσον αφορά την κοινωνική οικονομία ανέρχεται σε ένα μικρό ποσοστό της συνολικής απασχόλησης (1,8%) και στο 2,9% της μισθωτής απασχόλησης. Μέχρι πριν λίγο καιρό, στο θεσμικό πλαίσιο της Ελλάδας, η κοινωνική οικονομία και κοινωνική επιχειρηματικότητα δεν αναγνωριζόταν καθόλου. Το γεγονός αυτό συνέβη εξαιτίας της έλλειψης των θεσμικών πλαισίων, της γραφειοκρατίας, της επιχειρηματικής τεχνογνωσίας, της ελλιπούς εκπαίδευσης κ.α.

---

¹ http://moke.teicm.gr/docs/odhgos_koin_epix.pdf

² http://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/resources/docs/a_ces11042-2012_00_00_tra_etu_el.pdf

1.2 ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Μια κοινωνική επιχείρηση είναι μια οικονομικά αυτοσυντηρούμενη επιχείρηση όπου τα κέρδη που πραγματοποιούνται από την επιχείρηση επανεπενδύονται στην ίδια την επιχείρηση (ή χρησιμοποιούνται για την ίδρυση άλλων κοινωνικών επιχειρήσεων), με στόχο την αύξηση του κοινωνικού αντικτύπου, για παράδειγμα την επέκταση της επένδυσης της εταιρείας, τη βελτίωση των προϊόντων ή υπηρεσιών ή με άλλους τρόπους επιδότησης της κοινωνικής αποστολής (Νικολάου, 2013). Οι κερδοσκοπικοί επιχειρηματίες συνήθως μετρούν τις επιδόσεις χρησιμοποιώντας εμπορικές μετρήσεις όπως το κέρδος, τα έσοδα και τις αυξήσεις των τιμών των μετοχών, αλλά οι κοινωνικοί επιχειρηματίες είτε είναι μη κερδοσκοπικοί και είτε συνδυάζουν κερδοσκοπικούς στόχους, δημιουργώντας μια θετική «επιστροφή στην κοινωνία» και ως εκ τούτου πρέπει να χρησιμοποιούν διαφορετικές μετρήσεις (Ash, 2009).

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει όχι μόνο δώσει μια περιγραφή των χαρακτηριστικών των κοινωνικών επιχειρήσεων, αλλά έχει δηλώσει ρητά ότι αυτά αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της κοινωνικής οικονομίας: «Μια κοινωνική επιχείρηση είναι ένας φορέας στην κοινωνική οικονομία της οποίας ο κύριος στόχος είναι να υπάρξει κοινωνικός αντίκτυπος και όχι κέρδος για τους ιδιοκτήτες ή τους μετόχους τους. Λειτουργεί παρέχοντας αγαθά και υπηρεσίες για την αγορά με επιχειρηματικό και καινοτόμο τρόπο και χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες της κυρίως για την επίτευξη κοινωνικών στόχων. Διαχειρίζεται με ανοικτό και υπεύθυνο τρόπο και, ειδικότερα, συνεπάγεται τη συμμετοχή των εργαζομένων, των καταναλωτών και των ενδιαφερόμενων μερών» (European Commission, 2011).

Στην παρούσα ανακοίνωση της Επιτροπής εντοπίζονται επίσης τα κύρια πεδία δραστηριότητας των κοινωνικών επιχειρήσεων:

α) επιχειρήσεις που παρέχουν κοινωνικές υπηρεσίες ή / και αγαθά και υπηρεσίες σε ευάλωτα άτομα και

β) επιχειρήσεις που επιδιώκουν την ένταξη στην αγορά ατόμων με δυσκολίες στην απασχολησιμότητα, και/ή που βρίσκονται εκτός του πεδίου της παροχής κοινωνικών αγαθών ή υπηρεσιών.

Οι κοινωνικές επιχειρήσεις έχουν πρόσβαση στο Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας (το οποίο έχει ως στόχο τη χρηματοδότηση προγραμμάτων και δράσεων για την ενίσχυση των επιχειρήσεων αυτών) και στο Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης. Αν πληρούν τις προϋποθέσεις για προγράμματα υποστήριξης του επιχειρηματικού πνεύματος, δύναται να τους παραχωρηθούν (μη ακίνητα και άλλως) περιουσιακά στοιχεία από τοπικούς δημόσιους φορείς για την υποστήριξη των δραστηριοτήτων δημόσιων και κοινωνικών συμφερόντων τους. Μπορούν επίσης να συνάπτουν συμβάσεις με τις δημόσιες αρχές για το σχεδιασμό και την εκτέλεση σχεδίων κοινωνικού ενδιαφέροντος και να λαμβάνουν χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή όποια άλλη εθνική ή περιφερειακή χρηματοδότηση (European Economic and Social Committee, 2017).

Τέλος, ένα πολύ σημαντικό χαρακτηριστικό των επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας που είναι βαθιά ριζωμένο στην ιστορία τους είναι ο δημοκρατικός τους χαρακτήρας. Το δημοκρατικό κριτήριο θεωρείται απαραίτητο για μια επιχείρηση Κοινωνικής Οικονομίας, καθώς η κοινωνική χρησιμότητα αυτών των εταιρειών βασίζεται στον κοινωνικό σκοπό τους και στις δημοκρατικές συμμετοχικές αξίες που φέρνουν στη λειτουργία της εταιρείας (European Commission, 2013).

1.3 ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ-ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Ο συνεταιριστικός θεσμός έχει παγκόσμια εξάπλωση και ποικιλομορφία. Στηρίζεται σε κοινούς κανόνες που αποτελούν καταστάλαγμα της παγκόσμιας εμπειρίας. Φιλοσοφία της δημιουργίας των συνεταιρισμών είναι η ισχύς εν τη ενώσει.

Η συνεργασία χρονολογείται από τη στιγμή που οι άνθρωποι έχουν οργανώσει τη ζωή τους για το αμοιβαίο όφελος. Οι φυλές οργανώθηκαν ως συνεταιριστικές δομές, κατανέμονταν θέσεις εργασίας και πόρους μεταξύ τους και διαπραγματευόταν μόνο με τις εξωτερικές κοινότητες. Στην αλπική επικράτεια, το εμπόριο μπορούσε να διατηρηθεί μόνο σε οργανωμένους συνεταιρισμούς, ενώ ταυτόχρονα η προβιομηχανική Ευρώπη φιλοξενεί τους πρώτους συνεταιρισμούς από βιομηχανικό πλαίσιο. Συνεπώς, η δημιουργία των κοινωνικών συνεταιρισμών ακολουθείται από μια μακράιωνη ιστορία (Φεφές, 2007).

Στο συνέδριο της Διεθνούς Συνεταιριστικής Ένωσης το 1995 στο Μάντσεστερ δόθηκε για πρώτη φορά ένας κοινός αποδεκτός ορισμός του συνεταιρισμού που έχει ως εξής: «Συνεταιρισμός είναι μία αυτόνομη ένωση προσώπων που συγκροτείται εθελοντικά για την αντιμετώπιση των κοινών οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών και επιδιώξεών τους διαμέσου μιας συνιδιόκτητης και δημοκρατικά οικούμενης επιχείρησης.

Στο ίδιο συνέδριο προσδιορίστηκαν οι αξίες, στις οποίες στηρίζεται ο συνεταιριστικός θεσμός ως ακολούθως. «Οι συνεταιρισμοί στηρίζονται στις αξίες της αυτοβοήθειας, της αυτοευθύνης, της δημοκρατικής ισότητας, της ισοτιμίας και την αλληλεγγύης. Ακολουθώντας την παράδοση των πρωτεργατών, τα μέλη των συνεταιρισμών στηρίζονται στις ηθικές αξίες της εντιμότητας, της διαφάνειας, της κοινωνικής υπευθυνότητας και της φροντίδας για τους ανθρώπους»³.

---

³ https://repository.kallipos.gr/bitstream/11419/3685/1/05_chapter_3.pdf

Οι συνεταιριστικές αρχές, που αποτελούν τις κατευθυντήριες γραμμές με τις οποίες οι συνεταιρισμοί θέτουν σε εφαρμογή τις αξίες τους διατυπώθηκαν όπως παρακάτω:

- Εθελοντική και ελεύθερη συμμετοχή
- Δημοκρατική διοίκηση εκ μέρους των μελών
- Οικονομική συμμετοχή των μελών
- Αυτονομία και ανεξαρτησία
- Εκπαίδευση, πρακτική εξάσκηση και πληροφόρηση
- Συνεργασία μεταξύ των συνεταιρισμών
- Ενδιαφέρον για την κοινότητα.

Από την οικονομική σκοπιά οι συνεταιρισμοί αξιοποιούν τη διαπραγματευτική δύναμη και τις οικονομίες κλίμακας που είναι αποτέλεσμα του μεγέθους που αποκτούν, με τη συσπείρωση των επί μέρους μικρών μονάδων. Οι συνεταιρισμοί εξασφαλίζουν την παρουσία στην αγορά των μικρών οικονομικών μονάδων, που θα είχαν εξαφανιστεί από την ανταγωνιστική δύναμη των μεγάλων επιχειρήσεων. Διασφαλίζουν την απασχόληση και το εισόδημα των μελών τους, αλλά και την ουσιαστική λειτουργία του ανταγωνισμού στην αγορά, προς όφελος του κοινωνικού συνόλου. Από την κοινωνική σκοπιά, ο ρόλος των συνεταιρισμών είναι εξίσου σημαντικός. Το γεγονός ότι ο συνεταιριστικός θεσμός εισάγει δημοκρατικές διαδικασίες στην οικονομική ζωή, ο τρόπος με τον οποίο διανέμει οφέλη σε εκείνους που τα δημιουργούν η καθιέρωση της υπεροχής του ανθρώπου έναντι του κεφαλαίου, η μέριμνα για τον κοινωνικό περίγυρο και το περιβάλλον αποτελούν αποδεικτικά στοιχεία της διαφορετικότητας του θεσμού και της συνεισφοράς του προς μία βιώσιμη, αειφορική ανάπτυξη⁴.

---

⁴ <http://www.thessalikigi.gr/enot-news/2353>

ΚΕΦ.2 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (ΚΟΙΝΣΕΙΠ) ως καινοτόμος μορφή ιδιωτικής επιχείρησης, θεσμοθετήθηκε πρόσφατα στην Ελλάδα και υπολογίζεται ότι τα τελευταία χρόνια δραστηριοποιούνται⁵:

- 8.400 συνεταιρισμοί παραδοσιακού τύπου, με περισσότερα από 950.000 μέλη
- 71 γυναικείοι συνεταιρισμοί με περισσότερα από 1.903 μέλη, με αντικείμενο την παραγωγή παραδοσιακών προϊόντων και τροφίμων ή και λειτουργία τουριστικών καταλυμάτων
- 68 συνεταιριστικές θεραπευτικές μονάδες στα ψυχιατρικά νοσοκομεία με 571 ασθενείς
- 10 επιχειρήσεις που αποτελούν μετεξέλιξη προστατευμένων εργαστηρίων και συνεργατικών δραστηριοτήτων με 98 ασθενείς,
- 32 προστατευμένα εργαστήρια με 395 ασθενείς
- 15 Κοι.Σ.Π.Ε. με αντικείμενο την ένταξη ψυχικά ασθενών στην αγορά εργασίας, αλλά και την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών
- 1.500-2.000 οργανώσεις εθελοντισμού, από τις οποίες 200-300 έχουν ενεργό δράση
- Άγνωστος αριθμός από μικτές οργανώσεις, εθελοντικές οργανώσεις, σωματεία ειδικώς αναγνωρισμένων ως φιλανθρωπικών, αστικών μη κερδοσκοπικών εταιρειών, ιδρυμάτων κλπ. ενώσεων προσώπων, οργανώσεις ή και εταιρικά
- 350 εγγεγραμμένες Κοινωνικές Επιχειρήσεις στο Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας.

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία (15/10/2016) 1169 Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις έχουν καταγραφεί στο Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας από το 2011 έως σήμερα. Από αυτές ήδη έχουν διαγραφεί 303. Από τις

---

⁵http://www.cycladespartnership.gr/attachments/article/134/Parousiasi_kales_prakt_koin_oikon_om.pdf

υπόλοιπες 35 ΚοινΣΕπ ανήκουν στην κατηγορία Ένταξης, 118 ανήκουν στην κατηγορία Κοινωνικής Φροντίδας και η συντριπτική πλειοψηφία 1014 ανήκουν στην κατηγορία Συλλογικού και Παραγωγικού σκοπού⁶.

---

⁶<http://koinsep.org/%CF%87%CE%B1%CF%81%CF%84%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%AC%CF%86%CE%B7%CF%83%CE%B7-%CF%86%CE%B8%CE%B9%CE%BD%CE%BF%CF%80%CF%89%CF%81%CE%BF-2016/>

2.1 ΟΡΙΣΜΟΣ

Η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (**Κοιν.Σ.Επ.**) αποτελεί έναν αστικό συνεταιρισμό με κοινωνικό σκοπό, περιορισμένη ευθύνη και την εμπορική ιδιότητα. Η σύσταση και η λειτουργία τους ορίζεται βάσει του **άρθρου 18 του Ν.4019/2011 (216/Α)** για την «**Κοινωνική Οικονομία και Κοινωνική Επιχειρηματικότητα**». Η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση είναι η επιχείρηση εκείνη, η οποία στοχεύει στο συλλογικό όφελος και χαρακτηρίζεται από ισότιμη διοίκηση από τα μέλη της, ενώ παράλληλα, αποκτάει κέρδος από κοινωνικές δράσεις.

Παραδείγματα κοινωνικών συνεταιριστικών επιχειρήσεων που επέτυχαν μπορούν να εντοπιστούν σε όλον τον κόσμο. Η επιτυχία αυτών των επιχειρήσεων εύλογα μαρτυρεί το γεγονός ότι οι Κοιν.Σ.Επ. έχουν τη δυνατότητα να δώσουν εργασία σε άτομα τα οποία έχουν ανάγκη από επαγγελματική ενασχόληση, συμβάλλοντας έτσι στην εξάλειψη διαφόρων κοινωνικών φαινομένων, όπως της ανεργίας.

Περνώντας σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ο ορισμός της κοινωνικής επιχείρησης, όπως εύλογα ορίζεται από το δίκτυο EMES («l' Emergence des Entreprises Sociales en Europe», 1996-1999), είναι ο εξής: *η επιχείρηση, η οποία έχει ως οικονομικά χαρακτηριστικά τη συνεχή δραστηριότητα παραγωγής αγαθών και/ή υπηρεσιών, τον ανεπτυγμένο βαθμό αυτονομίας, τη σημασία ανάληψης οικονομικού ρίσκου και το μίνιμουμ επίπεδο ανταποδοτικής απασχόλησης. Τα κοινωνικά της χαρακτηριστικά είναι: ο σαφής στόχος παροχής υπηρεσίας στην κοινότητα, η προερχόμενη πρωτοβουλία από μια ομάδα πολιτών, η αποφασιστική εξουσία, που στηρίζεται στην αρχή «ένα μέλος, μια φωνή» και όχι στην κατοχή κεφαλαίου, -η συμμετοχική δημοκρατική δυναμική και ο περιορισμός της διανομής των κερδών.*

Οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ) που θεσπίζονται με τον παρόντα νόμο και οι Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης (Κοι.Σ.Π.Ε.) που διέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 2716/1999 (Α' 96), όπως ισχύει, και συμπληρωματικά από τις διατάξεις του παρόντος νόμου και του ν. 1667/1986 (Α' 196), καθώς και όσων ορίζει το αρ.12 του ν. 3842/2010 (Α' 58), καθώς και οι Συνεταιρισμοί Εργαζομένων που θεσπίζονται με τον παρόντα νόμο,

θεωρούνται αυτοδικαίως από τη σύστασή τους Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας και υπάγονται στις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου από την εγγραφή τους στο Μητρώο. «Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας» μπορούν να είναι και οι αγροτικοί συνεταιρισμοί του Ν.4384/16 (Α' 78), όπως ισχύει, οι αστικοί συνεταιρισμοί του ν.1667/1986, όπως ισχύει, οι ενώσεις προσώπων των άρθρων 78 επ. του Α.Κ., οι Αστικές Εταιρίες των άρθ. 741 επ. του Α.Κ., καθώς επίσης και οποιαδήποτε άλλο νομικό πρόσωπο ή ένωση προσώπων⁷.

Η ΚΟΙΝΣΕΠ προσφέρει πολλά πλεονεκτήματα⁸:

- Μόνο επειδή κάποιος είναι συνεταίρος σε μια τέτοια εταιρεία ΔΕΝ τον επιβαρύνει φορολογικά και ΔΕΝ συνεπάγεται πως πρέπει να γραφτεί στον ΟΑΕΕ.
- Αν είναι συνταξιούχος, ΔΕΝ χάνει τη σύνταξή του.
- Αν είναι άνεργος, ΔΕΝ χάνει το δελτίο ή το επίδομα ανεργίας του και όλη την προστασία ή τις ευκαιρίες επιδότησης που πηγάζουν από την ιδιότητα του ανέργου.
- Αν κάποιος εργάζεται σε Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση και παίρνει ήδη ένα επίδομα πρόνοιας ΔΕΝ το χάνει και συνεχίζει να το λαμβάνει.
- Όλες οι ΚΟΙΝΣΕΠ υποχρεωτικά μοιράζουν το 35% των κερδών τους στους εργαζόμενούς τους ως πριμ επιπλέον του μισθού τους.

Κάποια από τα βασικά οφέλη των Κοιν.Σ.Επ μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

- Συμβολή της κοινωνικής οικονομίας στο πεδίο της απασχόλησης ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού (διευκόλυνση πρόσβασης, ευκαιρίες απασχόλησης).
- Κοινωνικοοικονομική επανένταξη αποκλεισμένων κοινωνικά ομάδων και καταπολέμηση των διακρίσεων.

---

⁷ <http://www.opengov.gr/minlab/?p=3378>

⁸ <http://www.social-economy.com/koinsep.html>

- Αντιμετώπιση της ανεργίας σε περιοχές έντονης οικονομικής κρίσης και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.
- Παροχή σύγχρονων, ποιοτικών κοινωνικών υπηρεσιών.
- Προώθηση και ενδυνάμωση των εναλλακτικών μορφών επιχειρηματικότητας και τοπικής ανάπτυξης.

Όπως αναφέρεται στον Οδηγό Ίδρυσης ΚοινΣΕπ, τρεις είναι οι βασικοί πυλώνες που θα πρέπει πάνω σε αυτούς να ξεκινήσει το χτίσιμο της η Κοινωνική μας Συνεταιριστική Επιχείρηση⁹:

- Αν δεν έχουμε επισημάνει την ανάγκη που υπάρχει στην τοπική κοινωνία (το πρώτο συνθετικό της ονομασίας – Κοινωνική)
- Αν δεν έχουμε επιλέξει σωστά τους συνεργάτες μας (το δεύτερο συνθετικό της ονομασίας – Συνεταιριστική)
- Αν δεν έχουμε κάνει μια μελέτη βιωσιμότητας (το τρίτο συνθετικό της ονομασίας- Επιχείρηση)

Τότε η αποτυχία είναι σίγουρη και η απογοήτευση των συνεργατών του εγχειρήματος.

---

⁹ <http://koinsep.org/wp-content/uploads/2014/02/info-about-KoinSEp.pdf>

2.2 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ

Ανάλογα με το στόχο τους, οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές επιχειρήσεις ταξινομούνται στις εξής κατηγορίες¹⁰:

α) «Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Ένταξης», οι οποίες απασχολούνται με το να εντάξουν τις ευάλωτες ομάδες, δηλαδή τις ομάδες που αποκλείονται από τα κοινωνικά και οικονομικά δρώμενα (άτομα με αναπηρίες, εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες άτομα, οροθετικοί, φυλακισμένοι/αποφυλακισμένοι, ανήλικοι παραβάτες).

β) «Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Κοινωνικής Φροντίδας», οι οποίες παράγουν και παρέχουν προϊόντα και υπηρεσίες κοινωνικού και βοηθητικού χαρακτήρα σε συγκεκριμένες ομάδες πληθυσμού, όπως οι ηλικιωμένοι, τα βρέφη, τα παιδιά, τα άτομα με αναπηρία και τα άτομα που πάσχουν από χρόνιες παθήσεις.

γ) «Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Συλλογικού και Παραγωγικού Σκοπού», οι οποίες απασχολούνται με την παραγωγική διαδικασία των προϊόντων και παρέχουν υπηρεσίες για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες του πολιτισμού, του περιβάλλοντος, της οικολογίας, της εκπαίδευσης κ.α. Οι επιχειρήσεις αυτές έχουν ως δευτερεύοντα στόχο να ενδυναμώσουν την κοινωνική συνοχή και την τοπική ή περιφερειακή ανάπτυξη.

---

¹⁰ <http://koinsep.org/%CF%84%CE%B9-%CE%B5%CE%AF%CE%BD%CE%B1%CE%B9-%CE%BF%CE%B9-%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD-%CF%83-%CE%B5%CF%80/>

2.3 ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Σύμφωνα με το άρθρο 5 «Σύσταση της Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης» του σχεδίου Νόμου «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία και ανάπτυξη των φορέων της»:

1. Η σύσταση Κοιν.Σ.Επ. και η υπαγωγή της στις διατάξεις του νόμου αυτού συντελείται με την εγγραφή της στο Γ.Ε.Μ.Η., οπότε αποκτά νομική προσωπικότητα και εμπορική ιδιότητα. Η εγγραφή στο Γ.Ε.Μ.Η. προϋποθέτει την έγκριση του καταστατικού της από το Τμήμα Μητρώου και την καταχώρισή της στο Μητρώο.

2. Το καταστατικό συντάσσεται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 2,3 και 4 του άρθρου 2. Το καταστατικό της πρέπει να υπογράφεται από τουλάχιστον πέντε πρόσωπα, φυσικά ή νομικά, αν πρόκειται για Κοιν.Σ.Επ. Συλλογικής και Κοινωνικής Ωφέλειας και από τουλάχιστον επτά, αν πρόκειται για Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης.

3. Το καταστατικό της Κοιν.Σ.Επ. πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις των άρθρων 2 και 3 για την υπαγωγή της στον παρόντα νόμο και να περιέχει:

α) Την έδρα, την επωνυμία και το σκοπό της Κοιν.Σ.Επ. Ως έδρα ορίζεται τουλάχιστον ο δήμος. Η επωνυμία της Κοιν.Σ.Επ. ορίζεται από το σκοπό της, το είδος της Κοιν.Σ.Επ. και την έκταση της ευθύνης των μελών της. Ονόματα μελών ή τρίτων δεν περιλαμβάνονται στην επωνυμία της Κοιν.Σ.Επ.

β) Τα πλήρη στοιχεία της ταυτότητας ή την επωνυμία και τη διεύθυνση των ιδρυτικών μελών

γ) Τους όρους εξόδου και εισόδου των μελών

δ) Την έκταση της ευθύνης των μελών, όπως ορίζεται στην παράγραφο 17.

ε) Το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας

στ) Τον ορισμό της προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής που θα μεριμνήσει για την έγκρισή του και τη σύγκλιση της πρώτης γενικής συνέλευσης για ανάδειξη των οργάνων διοίκησης της Κοιν.Σ.Επ.

Κατά τα λοιπά, το καταστατικό μπορεί να παραπέμπει στις διατάξεις των οικείων νόμων.

4. Προβολή ακυρότητας σχετικά με τη σύσταση Κοιν.Σ.Επ. επιτρέπεται μόνο με αγωγή

που ασκείται μέσα σε αποσβεστική προθεσμία δύο μηνών από τότε που ο ενάγων έλαβε γνώση της καταχώρισης.

ΚΕΦ.3 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

3.1 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Η κοινωνική συνεταιριστική επιχείρηση που αναπτύσσεται στο παρόν μέρος αποτελεί μια εικονική κοινωνική συνεταιριστική επιχείρηση, η οποία εδρεύει στο νομό Ηρακλείου της Κρήτης. Πιο συγκεκριμένα, η επιχείρηση αυτή φέρνει την ονομασία ΓΥΡΩ- ΓΥΡΩ ΟΛΟΙ και ιδρύθηκε εν έτη 2017 στην Κρήτη. Η επιχείρηση αυτή κατατάσσεται στην κατηγορία κοινωνικών συνεταιριστικών επιχειρήσεων κοινωνικής φροντίδας, διότι απασχολείται κατά κύριο λόγο με την κοινωνική, επαγγελματική και πνευματική ένταξη των παιδιών με ειδικές ανάγκες, κοινωνικά αποκλεισμένων παιδιών και παιδιών με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, τα οποία συνήθως δε γίνονται αποδεκτά από την κοινωνία (π.χ. ομογονεϊκά παιδιά) ή παιδιά που διακρίνονται εξαιτίας του φύλου ή της εθνικότητάς τους.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η Κοιν.Σ.Επ. κοινωνικής φροντίδας ιδρύεται κατ' ελάχιστον από 5 μέλη και βασικός της σκοπός είναι να παρέχει υπηρεσίες ή προϊόντα κοινωνικού – προνοιακού χαρακτήρα που απευθύνονται σε ειδικές ομάδες πληθυσμού, όπως είναι οι ηλικιωμένοι, τα βρέφη, τα παιδιά, τα άτομα με αναπηρία και τα άτομα με χρόνιες παθήσεις¹¹.

Το λογότυπο της κοινωνικής συνεταιριστικής επιχείρησης αυτής, είναι το ακόλουθο:

---

¹¹ <http://koinsep.org/wp-content/uploads/2014/02/info-about-KoinSEp.pdf>

Το συγκεκριμένο λογότυπο –ως ένα από τα στοιχεία του επιχειρηματικού σχεδίου- περιγράφει και τη λειτουργία και τα βασικά χαρακτηριστικά της επιχείρησης. Παιδιά με διάφορα χρώματα στα ρούχα –κάτι το οποίο σηματοδοτεί και τη διαφορετικότητα του κάθε παιδιού ως προς το φύλο, τα σωματικά χαρακτηριστικά, την προσωπικότητα κ.α., κρατιούνται χέρι- χέρι, χορεύοντας μαζί σε έναν κυκλικό χορό, ενώ από κάτω ακριβώς παρουσιάζεται η ονομασία της επιχείρησης.

Η ιδέα για την ανάπτυξη της επιχείρησης αυτής προήλθε από την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας για την εκπαιδευτική ενσωμάτωση των παιδιών με αναπηρία και των κοινωνικά αποκλεισμένων παιδιών.

Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία, η φράση *εκπαίδευση για όλους* μπορεί να αναφέρεται και α) στην εξάλειψη διαφόρων φαινομένων, όπως του ρατσισμού και του κοινωνικού αποκλεισμού και β) στην εξάλειψη ορισμένων παλαιών αρχών και οπισθοδρομικών αντιλήψεων, όπως η πεποίθηση ότι το ανδρικό φύλο υπερισχύει του γυναικείου και η άποψη ότι τα παιδιά ΑΜΕΑ πρέπει να λαμβάνουν ξεχωριστή εκπαίδευση. Η φράση *εκπαίδευση για όλους* παραπέμπει και στη φράση *ένα σχολείο για όλους*, κάτι το οποίο σημαίνει ότι γίνονται προσπάθειες για να παραχθούν σε όλα τα άτομα, ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας (σχολείο ενηλίκων), ατομικών διαφορών, μαθησιακών δυσκολιών, φυλετικού χαρακτήρα και θρησκευτικού προσανατολισμού οι στοιχειώδεις και ποιοτικές εκπαιδευτικές δομές. Οι προσπάθειες αυτές έχουν γίνει διακριτές στην Ελλάδα (Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας & Θρησκευμάτων, 2013).

Συνεπώς, η επιχείρηση ξεκίνησε από τη σκέψη να παράσχει κοινωνική ενσωμάτωση των παιδιών με αναπηρίες και των κοινωνικά αποκλεισμένων ατόμων μέσω συγκεκριμένων δραστηριοτήτων, έτσι ώστε τα παιδιά να μην αποκλείονται πλέον κοινωνικά και εκπαιδευτικά και να διεκδικούν τα θεμελιώδη δικαιώματά τους

στη μόρφωση, τη συμμετοχή στις κοινωνικές αξίες, την επαγγελματική κατάρτιση και την κατάκτηση της ευτυχίας και της κατασκευής μιας ασφαλούς, ομαλής, θετικής και λειτουργικής ζωής.

3.2 ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Συνεχίζοντας, οι δραστηριότητες της επιχείρησης συνοψίζονται ως εξής:

1. Η επιχείρηση παρέχει τη διδασκαλία μαθημάτων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε παιδιά με ειδικές ανάγκες και σε κοινωνικά και παιδευτικά αποκλεισμένα παιδιά.
2. Η επιχείρηση δραστηριοποιείται στον κλάδο της ψυχολογίας, καθώς ενσωματώνει ειδικούς παιδαγωγούς, ψυχολόγους και παιδοψυχιάτρους, καθένας από τους οποίους επιτελεί ένα διαφορετικό στόχο.
3. Η επιχείρηση ενώνει όλα τα παιδιά κάθε ηλικίας, φύλου, εθνικότητας ή ατομικών διαφορών σε ένα χώρο μια (1) με δυο (2) φορές την εβδομάδα, όπου και προσκαλεί όλα τα παιδιά στο να συζητήσουν ελεύθερα μεταξύ τους, να συνάψουν φιλίες και να κοινωνικοποιηθούν.
4. Η επιχείρηση συνεργάζεται και με περαιτέρω φορείς κοινωνικοποίησης, όπως η εκκλησία, η οικογένεια και το σχολείο.
5. Η επιχείρηση αναλαμβάνει εθελοντικές δράσεις σε διάφορες τοποθεσίες με διάφορες θεματολογίες. Στις εθελοντικές αυτές δραστηριότητες συμμετέχουν πολλές φορές και τα παιδιά.
6. Η επιχείρηση μεριμνά για τη μερική επαγγελματική αποκατάσταση των ατόμων με ειδικές ανάγκες ή των αποκλεισμένων παιδιών. Πολλές φορές μεριμνά και για την είσοδό τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς λειτουργεί παράλληλα και ως φροντιστήριο.

3.3 ΣΤΟΧΟΙ

Ο πρώτος στόχος είναι να εξαλείψει το φαινόμενο του κοινωνικού αποκλεισμού ή/και του επαγγελματικού αποκλεισμού και παράλληλα να διευρύνει τους κοινωνικούς ή/και επαγγελματικούς ορίζοντες του παιδιού. Λειτουργεί ως συμπληρωματικός χώρος μελέτης (φροντιστήριο) για μετά το σχολείο, ενώ πολλές φορές αναλαμβάνει και σχολικούς ρόλους. Δηλαδή, παράσχει τις στοιχειώδεις γνώσεις σε παιδιά πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ παράλληλα, ένας ακόμα στόχος είναι να προετοιμάσει τα παιδιά είτε για την εισαγωγή τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση για όσα το επιθυμούν, είτε για την μερική επαγγελματική κατάρτιση αυτών.

Η κοινωνική συνεταιριστική επιχείρηση τύπου κοινωνικής φροντίδας ΓΥΡΩ-ΓΥΡΩ ΟΛΟΙ έχει ως επιπρόσθετο στόχο να μεταδώσει σε όλο το νομό Ηρακλείου και όχι μόνο, την ύπαρξή της, έτσι ώστε να συμβάλλει στην καταπολέμηση ρατσιστικών φαινομένων (π.χ. αποκλεισμός λόγω φυλετικών διαφορών) και για να βελτιώσει τη σημερινή πραγματικότητα.

Συμπερασματικά, βασικός σκοπός είναι η λειτουργία ενός κέντρου που θα λειτουργεί με γνώμονα την καταπολέμηση των διακρίσεων, τη μάθηση και τη συμμετοχή, την αποδοχή της διαφορετικότητας, καθώς και με τη δημοκρατία και με τη κοινωνία γενικότερα.

ΚΕΦ.4 ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Όπως έχει προαναφερθεί, οι κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις αποτελούν καινοτόμες νομικές μορφές ιδιωτικών επιχειρήσεων, κατηγορία που εμφανίστηκε για πρώτη φορά στον Ελλαδικό χώρο πριν λίγα χρόνια. Αποτελεί μια μορφή αστικού συνεταιρισμού, όπου πέντε ή περισσότερα άτομα ενώνονται για να διοικήσουν μια επιχείρηση. Συνέταιρος σε μια κοινωνική συνεταιριστική επιχείρηση μπορεί να είναι ο οποιοσδήποτε, είτε αυτός ενσαρκώνει ρόλους εργαζομένου ή δημοσίου υπαλλήλου. Η σύσταση των κοινωνικών συνεταιριστικών επιχειρήσεων και η σχέση μεταξύ μελών της, η διοίκηση, η λειτουργία της, καθώς και η λύση της διέπονται από το ν. 1667/1986 (Α' 196).

4.1 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΎΔΡΥΣΗΣ

Περνώντας σε πιο πρόσφατα δεδομένα, ο νόμος 4430/2016 που αναφέρεται στην Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία, ψηφίστηκε τον Οκτώβριο του 2016 και αντικατέστησε το σύνολο των άρθρων του Νόμου 4019/2011. Ο νόμος του 2016 κάλυψε ορισμένα κενά που υπήρχαν από την εφαρμογή του 4019/2011, βάζοντας κανόνες στα εργασιακά και ασφαλιστικά ζητήματα που είχαν προκύψει, δίνοντας κίνητρα οικονομικού και φορολογικού χαρακτήρα, καταφέροντας παράλληλα να *κάνει πιο ευέλικτο υπό προϋποθέσεις το Διοικητικό σχήμα αλλά και για πρώτη φορά να καθορίσει κυρώσεις και πρόστιμα για τις περιπτώσεις εκείνες που καταστρατηγούνται οι ρυθμίσεις του παρόντος Νόμου*¹².

Από τον Οκτώβριο της περασμένης χρονιάς όταν ενεργοποιήθηκε ο νόμος 4430/2016 για την Κοινωνική Οικονομία, γνωστός και ως «νόμος Αντωνοπούλου» έχουν υποβληθεί 122 νέες αιτήσεις για τη δημιουργία νέων ΚΟΙΝΣΕΠ και ήδη 24 εγκρίθηκαν. Επιπλέον, σύμφωνα με τον συγκεκριμένο νέο νόμο, οι ΚοινΣΕπ υποχρεούνται στην λειτουργία ιστοσελίδας για την ανάρτηση των προσκλήσεων για σύγκληση γενικής συνέλευσης όσο και για την ανάρτηση των δράσεων των εθελοντών της: *κάθε Κοιν.Σ.Επ. υποχρεούται να αναρτά δημόσια σε ηλεκτρονική σελίδα κάθε πρόσκληση σε συλλογικό όργανο, με ελάχιστα δημοσιευτέα στοιχεία, την ακριβή διεύθυνση σύγκλησης, ημερομηνία, ώρα και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης.*

Για να συσταθεί μια κοινωνική συνεταιριστική επιχείρηση, πρέπει να επιτευχθεί η ιδρυτική διαδικασία ενός αστικού συνεταιρισμού. Το ελληνικό κράτος δίνει το ελεύθερο στους κοινωνικούς επιχειρηματίες να μοιράσουν ένα ποσοστό από τα κέρδη με ελάχιστη έως καθόλου φορολογική κλίμακα στους ίδιους και στους εργαζομένους. Τα υπόλοιπα κέρδη επενδύονται πάλι, δίχως να φορολογηθούν. Από τα κέρδη, ένα ποσοστό (5%) διατίθεται για το σχηματισμό αποθεματικού, ενώ μόνο το 35%

---

¹²<http://koinsep.org/44302016-%CE%BF-%CE%BD%CE%AD%CE%BF%CF%82-%CE%BD%CF%8C%CE%BC%CE%BF%CF%82-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%BF%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%BD/>

αποτελεί το μισθό ή τα κέρδη των εργαζομένων. Τέλος, το 60% διατίθεται για τις νέες επιχειρηματικές δραστηριότητες.

Το καταστατικό πρέπει να αποτελείται από υπογραφές επτά προσώπων εάν γίνεται λόγος για κοινωνική συνεταιριστική επιχείρηση και από πέντε υπογραφές εάν γίνεται λόγος για Κοιν.Σ.Επ. Κοινωνικής Φροντίδας ή Συλλογικού Σκοπού. Οι «Κοιν.Σ.Επ.» είναι εγγεγραμμένες στο Μητρώο Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας και επίσης, έχουν υποχρεώσει πριν από την έναρξη της δραστηριότητάς τους να υποβάλουν, για την καταχώρισή τους στο Μητρώο αυτό, αίτηση καθώς και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την εγγραφή, διαδικασία η οποία επιτυγχάνεται και ηλεκτρονικά¹³.

Μετά από τη χορήγηση της βεβαιωτικής εγγραφής στο Μητρώο Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας, συνάπτονται ορισμένες συμβάσεις, οι οποίες αποτελούνται από τη σφραγίδα, τα έντυπα και τα έγγραφα, στα οποία αναγράφεται απαραίτητως ο αριθμός εγγραφής τους στο Μητρώο. Το πρόγραμμα των κοινωνικών συνεταιριστικών επιχειρήσεων είναι ετήσιο και ο απολογισμός εκτέλεσης αναρτάται κάθε φορά στο διαδίκτυο.

Στην παρούσα περίπτωση, για τη σύσταση της Κοιν.Σ.Επ. κοινωνικής φροντίδας, ακολουθήθηκε η εξής διαδικασία:

- Υποβολή αιτήματος εγγραφής: κατάθεση στο Τμήμα Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας: του καταστατικού της Κοιν.Σ.Επ. υπογεγραμμένο από τα ιδρυτικά μέλη, συμπληρωμένη αίτηση

---

¹³<http://startupgreece.gov.gr/el/procedures-laws-regulations/%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CF%83%CE%AF%CE%B5%CF%82-%CE%AF%CE%B4%CF%81%CF%85%CF%83%CE%B7%CF%82-%CF%83%CF%8D%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%83%CE%B7%CF%82-%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82-%CF%83%CF%85%CE%BD%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82-%CE%B5%CF%80%CE%B9%CF%87%CE%B5%CE%AF%CF%81%CE%B7%CF%83%CE%B7%CF%82>

εγγραφής, και υπεύθυνη δήλωση, υπογεγραμμένη ξεχωριστά από κάθε ιδρυτικό μέλος, περί συμμετοχής ή μη σε άλλη Κοιν.Σ.Επ.

- Υποβολή πρόσθετων στοιχείων: κατάθεση στο Τμήμα Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας: αίτηση καταχώρισης πρόσθετων στοιχείων, βεβαίωση Έναρξης Δραστηριότητας στη Δ.Ο.Υ. και Πρακτικό συγκρότησης σε σώμα της Διοικούσας Επιτροπής.

Αναφορικά με την έναρξη της επιχείρησης που έγινε στη ΔΟΥ Ηρακλείου, τα απαραίτητα έγγραφα ήταν τα εξής:

- Έναρξη/Μεταβολής εργασιών Μη φυσικού Προσώπου Μ3
- Δήλωση στοιχείων φορολογουμένου Μ7
- Πρακτικό σύστασης της πρώτης Διοικούσας επιτροπής
- Έγκυρο και θεωρημένο καταστατικό
- Βεβαίωση εγγραφής του Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας
- Μισθωτήριο παραχώρησης του χώρου της έδρας της επιχείρησης.

Με την ολοκλήρωση του δεύτερου σταδίου στη διαδικασία εγγραφής της Κοιν.Σ.Επ. στο Γενικό Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας, ακολούθησε η έγκριση του αιτήματος καταχώρισης πρόσθετων στοιχείων και έκδοση βεβαίωσης Εγγραφής και ολοκληρώθηκε η σύσταση της επιχείρησης.

4.2 ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ

Σύμφωνα με την Ελληνική νομοθεσία 4019/2011, η Κοιν.Σ.Επ είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου και αποτελεί συνεταιρισμό κοινωνικής ωφέλειας με αντικείμενο την παραγωγή, προμήθεια ή παροχή αγαθών και υπηρεσιών γενικού συμφέροντος η οποία διαθέτει την εμπορική ιδιότητα.

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 1 της Δημόσιας Διαβούλευσης για το Σχέδιο Νόμου «Θεσμοθέτηση της Κοινωνικής Οικονομίας και της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας», η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (Κοιν.Σ.Επ.), ως Φορέας Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας, είναι αστικός συνεταιρισμός, που διαθέτει εκ του νόμου εμπορική ιδιότητα, μέλη της οποίας μπορούν να είναι είτε φυσικά πρόσωπα, είτε φυσικά πρόσωπα και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου. Τα μέλη συμμετέχουν σε αυτήν με μια ψήφο, ανεξάρτητα από το ύψος της εισφοράς του κάθε μέλους και ανεξάρτητα από τα μερίδια που αυτό κατέχει.

Οι κοινωνικές επιχειρήσεις χαρακτηρίζονται από: α) υψηλό ποσοστό ανεξαρτησίας ακόμη και αν εξαρτώνται από κρατικές επιχορηγήσεις δεν πρέπει να διοικούνται από κρατικές αρχές, β) σημαντικό βαθμό επιχειρηματικού κινδύνου, γ) σημαντικό ποσοστό έμμισθης εργασίας, δ) Ο κοινωνικός σκοπός πρέπει να ικανοποιείται τα εξής 5 κριτήρια: 1) ένα σαφή στόχο προσφοράς κοινωνικού οφέλους, 2) μια πρωτοβουλία που προωθείται από ομάδα πολιτών, 3) η εξουσία λήψης αποφάσεων δεν στηρίζεται στην κεφαλαιακή ιδιοκτησία, τα δικαιώματα λήψης αποφάσεων διαχέονται σε όλες τις ομάδες συμφερόντων, 4) μια συμμετοχική φύση που αφορά διάφορα μέρη τα οποία επηρεάζονται από τις δραστηριότητες της επιχείρησης, 5) περιορισμένη διανομή κερδών, ώστε να αποφεύγεται συμπεριφορά μεγιστοποίησης κερδών¹⁴.

---

¹⁴<http://mokep.unipi.gr/proptyxiaka-mathimata/epixeirhmatikothta-ii/koinonikh-epixeirhmatikothta/bibliothiki-mathimatos/287-koinonikes-epixeirhseis-nees-morfes-biosimhs-epixeirhmatikothtas>

4.3 ΙΔΡΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Η παρούσα Κοιν.Σ.Επ αποτελεί ιδέα 5 νέων, που γνωρίζοντας για τις δυνατότητες της κοινωνικής οικονομίας και θέλοντας να προσφέρουν στην τοπική κοινωνία, αποφάσισαν να ιδρύσουν μια Κοιν.Σ.Επ κοινωνικής φροντίδας.

4.3.1 Μέλη

Σε γενικό πλαίσιο, για τα μέλη της Κοιν.Σ.Επ ισχύουν τα εξής¹⁵:

1. Μέλη του Συνεταιρισμού μπορούν να γίνουν :

α) Κάθε φυσικό πρόσωπο που εμπνέεται και ευαισθητοποιείται από τις αρχές και τις επιδιώξεις του Συνεταιρισμού.

β) Κάθε Νομικό πρόσωπο που διαπνέεται από τις ίδιες αρχές και επιθυμεί να συνδυάσει την κοινωνική του δράση με τους σκοπούς του Συνεταιρισμού, υπό την προϋπόθεση τήρησης των περιορισμών που τίθενται από τις διατάξεις του άρθρου 3 του Ν.4019/2011.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 3 του Ν.4019/2011 δεν μπορούν να γίνουν μέλη του Συνεταιρισμού οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου που υπάγονται σε αυτούς.

Τα μέλη της παρούσας Κοιν.Σ.Επ είναι τα εξής:

1. Κυριακάκη Ροδάνθη: τελιόφοιτος του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων,
2. Σταματάκη Νίκη: Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
3. Σταματάκη Άννα: Ειδική Παιδαγωγός
4. Παπαδάκης Μηνάς: Ψυχολόγος
5. Μαρινάκη Ελένη: Ψυχίατρος.

---

¹⁵ <http://www.akmon.edu.gr/enimerosi/xrisima/koinoniki-oikonomia/45-idrisi-koinsep>

Οι βασικοί εργαζόμενοι της κοινωνικής επιχείρησης θα είναι και τα 5 ιδρυτικά μέλη, ενώ θα προσληφθούν ακόμα 2 εκπαιδευτικοί και ένα άτομο που θα αναλάβει την καθαριότητα του χώρου.

Όπως ορίζεται στο ΑΡΘΡΟ 10, η Διοικούσα Επιτροπή αποτελείται τουλάχιστον από τρία μέλη και απαρτίζεται από τον Πρόεδρο και τα μέλη οι οποίοι αποφασίζουν κατά πλειοψηφία, μη εφαρμοζόμενου του άρθρου 26 του Ν. 3867/2010..... Η Διοικούσα Επιτροπή συνεδριάζει τακτικά μία τουλάχιστον φορά τον μήνα, ή όποτε κριθεί αναγκαίο από το 1/3 των μελών του....Οι αποφάσεις της Διοικούσας Επιτροπής που αντίκεινται στον παρόντα νόμο, στο Ν. 1667/1986 (ΦΕΚ Α 196), σε αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και στο καταστατικό είναι ακυρώσιμες και παράγουν έννομα αποτελέσματα μέχρι τελεσιδικίας της δικαστικής απόφασης.

Στην παρούσα Κοιν.Σ.Επ τα διοικητικά καθήκοντα θα μοιραστούν και τα πέντε μέλη. Πρόεδρος της Κοιν.Σ.Επ θα είναι η Μαρινάκη Ελένη, αντιπρόεδρος η Κυριακάκη Ροδάνθη και μαζί με τα υπόλοιπα 3 μέλη θα αναλάβουν τη διαχείριση των οικονομικών και διοικητικών πτυχών της κοινωνικής συνεταιριστικής επιχείρησης.

4.4 ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΛΑΝΟ

Σημειώνεται ότι το επιχειρηματικό σχέδιο αποτελεί ένα σημαντικό και υποχρεωτικό γεγονός για κάθε επιχείρηση, διότι βοηθάει στην κατάλληλη προετοιμασία και στην καλύτερη πρόβλεψη της πορείας της κοινωνικής επιχείρησης, ενώ παράλληλα αποτελεί ένα χάρτη, ο οποίος υποδεικνύει τα σημεία στα οποία πρέπει να κινηθεί κανείς. Ένα επιχειρηματικό σχέδιο, επίσης, αποτελεί σημαντικό εργαλείο για την παρουσίαση των στόχων και των χαρακτηριστικών της επιχείρησης σε επενδυτές ή χρηματοδότες, με την προοπτική της χρηματοδότησης. Αντίστοιχα, σύμφωνα με τον Bryson (2004), ο στρατηγικός σχεδιασμός αποτελεί μια οργανωμένη προσπάθεια παραγωγής βασικών αποφάσεων και ενεργειών που διαμορφώνουν και καθοδηγούν το τι είναι ένας οργανισμός, το τι κάνει και γιατί το κάνει.

Λαμβάνοντας υπόψη μας τα παραπάνω, καταλαβαίνουμε τη σημαντικότητα της κατάρτισης ενός επιχειρηματικού πλάνου που θα συμβαδίζει με την ιδεολογία των μελών της κοινωνικής συνεταιριστικής επιχείρησης.

Αρκετά σημαντικό κομμάτι του επιχειρηματικού σχεδίου και μια από τις βασικότερες διοικητικές λειτουργίες είναι ο προγραμματισμός, ο οποίος έγκειται στον καθορισμό των στόχων και στη λήψη αποφάσεων μεταξύ εναλλακτικών λύσεων για μια μελλοντική πορεία δράσης που θα οδηγήσουν στην υλοποίηση των στόχων αυτών. Προϋποθέτει την έγκαιρη πρόβλεψη των οικονομικών συγκυριών και εντοπισμό τυχόν δυσκολιών που θα εμφανιστούν στο άμεσο και έμμεσο μέλλον.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, είναι ιδιαίτερα σημαντικό ο διοικητικός τομέας να αποτελείται από άτομα καταρτισμένα όχι μόνο στον τομέα της διοίκησης, αλλά και στον κλάδο της εκπαίδευσης και της ειδικής αγωγής. Αυτό θα βοηθήσει και στην υιοθέτηση μιας συγκεκριμένης στρατηγικής της κοινωνικής συνεταιριστικής επιχείρησης, αλλά και στην επιλογή του κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού, που θα μπορέσει να ανταπεξέλθει επιτυχώς στο παρόν εγχείρημα.

Τέλος, σημαντικό είναι η προσέγγιση του επιχειρηματικού πλάνου να συντελεστεί στο πλαίσιο της κοινωνικής καινοτομίας και να τονίζει τον ρόλο του

κοινωνικού επιχειρηματία, ο οποίος υιοθετεί μια αποστολή δημιουργίας και διατήρησης της κοινωνικής αξίας, αναγνωρίζει και επιδιώκει νέες ευκαιρίες εξυπηρέτησης αυτής της αποστολής, συμμετέχει σε μια διαδικασία συνεχούς καινοτομίας, μαθαίνει, ενεργεί τολμηρά και ταυτόχρονα παρουσιάζει αυξημένη αίσθηση ευθύνης και λογοδοσίας (Dees, 1998).

4.5 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Σύμφωνα με το ΠΡΟΤΥΠΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ:

1. Τα κέρδη του Συνεταιρισμού δε διανέμονται στα μέλη της, εκτός αν τα μέλη αυτά είναι και εργαζόμενοι. 2. Τα κέρδη διατίθενται ετησίως κατά ποσοστό 5% για το σχηματισμό αποθεματικού, κατά ποσοστό 35% διανέμονται στους εργαζομένους της επιχείρησης ως κίνητρο παραγωγικότητας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 9 του παρόντος και το υπόλοιπο 60% διατίθεται για τις δραστηριότητες της επιχείρησης και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

4.5.1 Προϋπολογισμός

Για την επιτυχή πορεία μιας επιχείρησης, το κομμάτι του προϋπολογισμού είναι πολύ σημαντικό. Αναγκαίο κρίνεται να καταρτίζεται ένας προϋπολογισμός χρήσεως και ένας προϋπολογισμός ταμειακής ροής, προϋπολογισμοί, οι οποίοι αναφέρονται στα πρώτα τρία έτη λειτουργίας. Για τον πρώτο χρόνο, καταρτίζονται οι προϋπολογισμοί σε μηνιαία βάση, ενώ για τα υπόλοιπα χρόνια, επιτυγχάνεται η συμπερίληψη των στοιχείων ανά χρονιά.

Ο Προϋπολογισμός Χρήσης υποδεικνύει τα προσδοκώμενα κέρδη (ή ζημίες) ανά έτος, αφού υπολογιστούν με κάθε λεπτομέρεια τα έσοδα και τα έξοδα της επιχείρησης. Ο προϋπολογισμός χρήσεως κατατάσσεται στο λεγόμενο σταθερό και μεταβλητό τμήμα. Στο πρώτο περιλαμβάνονται όλα τα έξοδα, τα οποία θεωρούνται άκρως σημαντικά για να ιδρυθεί η επιχείρηση και αφορούν τις διάφορες επισκευές, το ενοίκιο, τα έξοδα ίδρυσης κ.α. Στο δεύτερο περιλαμβάνονται όλα τα έσοδα, τα οποία εξασφαλίζονται από τις πωλήσεις, ωστόσο, σημειώνεται από τη βιβλιογραφία ότι στο μεταβλητό τμήμα κατατάσσονται τόσο τα έξοδα, όσο και τα έσοδα, τα οποία έχουν άμεση σχέση με τον όγκο των πωλήσεων και βρίσκονται σε συνάρτηση με τις εργασιακές υποθέσεις (π.χ. πελατειακές προσδοκίες).

4.5.2 Πηγές Χρηματοδότησης

Το αρχικό κεφάλαιο που απαιτείται για την ίδρυση μιας κοινωνικής επιχείρησης, κυμαίνεται συνήθως σε χαμηλά επίπεδα και αυτό διότι οι Κοιν.Σ.Επ. εξαιτίας του κοινωνικού χαρακτήρα τους μπορούν να έχουν πόρους και από πηγές που δεν θα μπορούσε μια κοινή επιχείρηση. Τέτοιοι πόροι είναι η παραχώρηση εγκαταστάσεων από ΟΤΑ, δωρεές από μέλη που θέλουν να τις υποστηρίξουν κ.λπ. Επίσης, μπορούν να συμμετάσχουν με προτεραιότητα σε προγράμματα του Ο.Α.Ε.Δ. για την στήριξη της επιχειρηματικότητας ή να λειτουργούν, εφόσον είναι επιχειρήσεις και ως υπεργολάβοι δημόσιων και ιδιωτικών έργων από τα οποία μπορούν εξίσου να συγκεντρώσουν χρήματα για να σχηματίσουν το αρχικό τους κεφάλαιο¹⁶.

Δύο από τα βασικά προγράμματα που προσφέρουν ευκαιρίες χρηματοδότησης είναι τα εξής:

- **Horizon 2020 (Ορίζοντας 2020):** *Το πρόγραμμα HORIZON 2020, συνολικού προϋπολογισμού 80 δισεκατομμυρίων ευρώ, εγγυάται πως ποιοτική χρηματοδότηση με ευέλικτους όρους θα είναι διαθέσιμη για την υλοποίηση ενός ευρέως φάσματος πρωτοβουλιών που εκτείνονται από την πρωτογενή επιστημονική έρευνα, την ανάπτυξη, την προτυποποίηση, την οικοδόμηση πολιτικών και την εμπορική αξιοποίηση, ΧΩΡΙΣ ΚΑΝΕΝΑ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟ. Ιδιώτες, μικρές και μεγάλες επιχειρήσεις, μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί, οργανισμοί της κοινωνικής οικονομίας και κοινωνικές επιχειρήσεις, ερευνητικά κέντρα, ακαδημαϊκά εργαστήρια και πανεπιστήμια, καθώς και δημόσιοι φορείς όπως Υπουργεία, Γενικές Γραμματείες, Περιφέρειες, Δήμοι και Επιμελητήρια ή επαγγελματικοί σύλλογοι μπορούν να επωφεληθούν από τις ευκαιρίες χρηματοδοτικής στήριξης για συνεργατικά project με ορατή και μετρήσιμη προστιθέμενη αξία¹⁷.*

---

¹⁶ <http://koinsep.org/wp-content/uploads/2014/02/info-about-KoinSEp.pdf>

¹⁷ <http://www.social-economy.com/ioannis-nasioulas-horizon-2020.html>

- **ΕΣΠΑ (Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης) 2014-2020:** αποτελεί το βασικό στρατηγικό σχέδιο για την ανάπτυξη της χώρας με τη συνδρομή σημαντικών πόρων που προέρχονται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στόχος της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020» είναι η προαγωγή μιας ανάπτυξης: έξυπνης, με αποτελεσματικότερες επενδύσεις στην εκπαίδευση, την έρευνα και την καινοτομία, βιώσιμης, χάρη στην αποφασιστική μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα, και χωρίς αποκλεισμούς, με ιδιαίτερη έμφαση στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στη μείωση της φτώχειας¹⁸. «Με 161 εκατ. ευρώ από το ΕΣΠΑ είναι έτοιμο το υπουργείο Εργασίας να χρηματοδοτήσει τις επιχειρήσεις που θα δραστηριοποιηθούν στην Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία»¹⁹.

Επιπλέον, οι Κοιν.Σ.Επ.:

- μπορούν να έχουν πρόσβαση στη χρηματοδότηση από το Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας (υπό σύσταση).
- Μπορούν να έχουν πρόσβαση στη χρηματοδότηση από το Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης.
- Μπορούν να εντάσσονται στο ν. 3908/2011 για την «Ενίσχυση των Ιδιωτικών Επενδύσεων για την Οικονομική Ανάπτυξη, την Επιχειρηματικότητα και την Περιφερειακή Συνοχή
- Μπορούν να εντάσσονται σε προγράμματα στήριξης της επιχειρηματικότητας, σε προγράμματα του Ο.Α.Ε.Δ. για τη στήριξη της εργασίας και στις κάθε είδους ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης.
- Μπορούν να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις με το Δημόσιο, τον ευρύτερο δημόσιο τομέα και τους ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού.

---

¹⁸ <http://www.social-economy.com/espa.html>

¹⁹ <http://ilfconsult.com/2017/04/21/epixorhghseis-se-koinsep-ews-50000-apo-to-yp-ergasias/>

4.5.3 Ασφάλιση

Αναφορικά με τις ασφαλιστικές υποχρεώσεις μελών και εργαζομένων, η Εγκύκλιος 49/2012 ορίζει ότι: «τα μέλη-εταίροι της ΚΟΙΝΣΕΠ με μόνη την ιδιότητα του μέλους, απαλλάσσονται από κάθε ασφαλιστική υποχρέωση, ενώ για τα μέλη εταιρικούς που είναι και εργαζόμενοι προβλέπεται ασφαλιστικό καθεστώς εξαρτημένης εργασίας».

Επίσης, σύμφωνα με το Άρθρο 8. «Σχέσεις Κοιν.Σ.Επ. με εργαζόμενους μη μέλη», ορίζεται ότι:

1. Οι εργαζόμενοι μη μέλη δύνανται να αιτούνται την είσοδό τους σε αυτή ως νέα μέλη, υπό τις προϋποθέσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 7. Η Κοιν.Σ.Επ. υποχρεούται να αποδίδει τις ασφαλιστικές εισφορές κάθε εργαζομένου στον οικείο φορέα κοινωνικής ασφάλισης.

2. Ο αριθμός των εργαζομένων μη μελών δε μπορεί να υπερβαίνει σε ποσοστό το 40% του συνόλου των εργαζομένων της Κοιν.Σ.Επ.

4.5.4 Φορολογικές υποχρεώσεις

Αναφορικά με το ζήτημα των φόρων, όταν ψηφίστηκε για πρώτη φορά το νομικό σχέδιο από την Ολομέλεια της Βουλής εν έτη 2011 για τις Κοινωνικές Επιχειρήσεις στον Ελλαδικό χώρο, οι επιχειρήσεις αυτές απαλλάσσονταν από τους φόρους. Όμως, εν έτη 2013 ψηφίστηκε ο νόμος Ν.4110/2013, στον οποίο νόμο, στην παράγραφο 2 του άρθρου 10 καταργείται η απαλλαγή των ΚΟΙΝΣΕΠ από τη φορολογία επί του ποσοστού των κερδών. Έτσι, όπως εύλογα όρισε ο νέος νόμος, οι ΚΟΙΝΣΕΠ φορολογούνται για τα συνολικά τους κέρδη χωρίς απαλλαγή και επιπλέον, κατά τη διαδικασία της διανομής των κερδών στους εργαζομένους, μπορεί να επιτευχθεί η διαδικασία της παρακράτησης του φόρου.

Όπως αναφέρεται στον νέο Ν. 4430/2016:

- *Στον προσδιορισμό του κέρδους μιας Κοιν.Σ.Επ. δεν περιλαμβάνεται ποσοστό έως 35% των κερδών προ φόρων εφ' όσον αυτό καταβάλλεται στους εργαζομένους της. Το παραπάνω ποσό αποτελεί για τους εργαζόμενους εισόδημα από μισθωτή εργασία.*
- *Το εναπομείναν κέρδος φορολογείται με 29%*
- *Το ετήσιο τέλος επιτηδεύματος ορίζεται στο ποσό των 500 ευρώ. Εξαιρούνται από την καταβολή τέλους επιτηδεύματος οι Κοιν.Σ.Επ. κατά τα πρώτα 5 χρόνια λειτουργίας τους.*

4.6 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ

Σύμφωνα με τον Philip Kotler (2010), διάσημο θεωρητικό του μάρκετινγκ, «το Μάρκετινγκ είναι μια διαδικασία κοινωνική και μάνατζμεντ με την οποία άτομα και ομάδες αποκτούν ό,τι χρειάζονται και επιθυμούν μέσω της παραγωγής, της προσφοράς και της ανταλλαγής προϊόντων αξίας με άλλα». Όπως ο ίδιος συγγραφέας δηλώνει με έμφαση: «Το Μάρκετινγκ είναι ο καταλύτης για την οικονομική ανάπτυξη. Χωρίς μια φιλοσοφία και μια νοοτροπία που συνεχώς προβληματίζεται για τους καλύτερους τρόπους με τους οποίους μπορείς να δώσεις αξία στους πελάτες, δε μπορεί να υπάρξει πρόοδος. Πρόκειται για μια φιλοσοφία βελτίωσης των συνθηκών της ζωής και προσθήκη μιας δυναμικής διάστασης στην οικονομική ανάπτυξη» (Ζιγκιρίδης, 2008).

Όπως γίνεται κατανοητό, για να μπορέσει η κοινωνική συνεταιριστική επιχείρηση μας να γίνει γνωστή στην τοπική κοινωνία του Ηρακλείου, είναι απαραίτητο να ακολουθήσει μια στρατηγική μάρκετινγκ που θα τη βοηθήσει να διαφημιστεί. Το βασικό κομμάτι προώθησης πρέπει να περιλαμβάνει την online και offline διαφήμιση, καθώς και κάποιες κοινές δράσεις προβολής με άλλους οργανισμούς και επιχειρήσεις που ειδικεύονται στον ίδιο ή παρόμοιο τομέα κοινωνικής φροντίδας.

Κάποιες προτάσεις διαφήμισης είναι οι παρακάτω:

- Δημιουργία ιστοσελίδας, η οποία θα ενημερώνει για την αποστολή, το όραμα και τις υπηρεσίες που προσφέρει η Κοιν.Σ.Επ
- Προβολή στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης
- Αφισοκόλληση
- Δημιουργία εκδήλωσης ενημερωτικού χαρακτήρα, ανοικτή στους κατοίκους
- Συνεργασία με τον Δήμο του Ηρακλείου
- Συνεργασία με τα σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του νομού.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Λαμβάνοντας υπόψη μας τα οφέλη που μπορούν να επιφέρουν οι κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις και οι επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας γενικότερα, κρίνεται σημαντική η ενίσχυση τους από όλους τους ευρωπαϊκούς και εθνικούς φορείς. Η κοινωνική οικονομία συνδέεται, μεταξύ άλλων, με σημαντικούς τομείς δημόσιας πολιτικής, όπως η απασχόληση, οι κοινωνικές υπηρεσίες, η αγροτική ανάπτυξη, η ψηφιακή οικονομία, η τοπική ανάπτυξη και η κοινωνική συνοχή. Στον τομέα της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της έρευνας για την κοινωνική οικονομία και τις κοινωνικές επιχειρήσεις, έχουν εισαχθεί αρκετές πρωτοβουλίες, αλλά πρέπει να αναπτυχθούν και να βελτιωθούν, καθώς μπορούν να επιτελέσουν μια σημαντική λειτουργία στην προώθηση της επιχειρηματικής κουλτούρας και των επιχειρηματικών πρωτοβουλιών που βασίζονται στις αξίες που χαρακτηρίζουν την ΕΕ. Το ενδιαφέρον των θεσμικών οργάνων για την κοινωνική οικονομία συνιστά θεμελιώδη πρόοδο και αποκαλύπτει τα οφέλη που θα μπορούσε να αποφέρει στην οικονομία και την κοινωνία, τόσο της Ευρώπης γενικότερα, όσο και της χώρας μας.

Η κοινωνική συνεταιριστική επιχείρηση που παρουσιάστηκε στη συγκεκριμένη πτυχιακή εργασία, φαίνεται να πληροί τις προϋποθέσεις για να ακολουθήσει μια επιτυχημένη πορεία, βασισμένη στο αρχικό όραμα των μελών της που είναι η κοινωνική ενσωμάτωση των παιδιών με αναπηρίες και των κοινωνικά αποκλεισμένων ατόμων στην τοπική κοινότητα της πόλης του Ηρακλείου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αδάμ, Σ. (2014). *Οδηγός Δημιουργίας Κοινωνικών Επιχειρήσεων*.-1η έκδοση-Θεσσαλονίκη: Ίδρυμα Χάινριχ Μπελ Ελλάδας

Ash, A. (2009), *The social economy*, London, Zed Books

Bryson, J.M. (2004). *Strategic Planning for Public and Nonprofit Organizations: A guide to strengthening and sustaining organizational achievement*. San Francisco, CA: Jossey-Bass

Defourny J. (2008). *Social Enterprise in Europe: Recent Trends and Developments*, EMES Working Paper 08/01.

Ευαγγέλου, Ο., Μουλά, Ε. (2016). Συγκριτική θεώρηση της διαπολιτισμικής και της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης. *Έρκυνα, Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών-Επιστημονικών Θεμάτων, Τεύχος 10ο*, 155-165.

European Commission (2013). *Social economy and social entrepreneurship*.

European Commission (2011). Social Business Initiative. Creating a favourable climate for social enterprises, key stakeholders in the social economy and innovation, *COM no. 682*

European Economic and Social Committee (2017). Recent Evolutions of the Social Economy in the European Union. <http://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/files/qe-04-17-875-en-n.pdf>

Ζιγκρίδης, Ε. (2008). *Μάρκετινγκ. Εκπαιδευτικό υλικό για τα «Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων II»*. Αθήνα: ΥΠ.Ε.Π.Θ

Kotler, P. (2010). *Μάρκετινγκ μάνατζμεντ*. μετάφραση Ανδρέας Σοκοδήμος, Ιωάννης Κατσαντώνης. - 12η έκδ. - Αθήνα : Κλειδάριθμος.

Νικολάου, Ι. (2013) *Κοινωνική Οικονομία – Κοινωνική Επιχειρηματικότητα*. Εκπαιδευτικό υλικό για κέντρα δια βίου μάθησης, Υπουργείο παιδείας και θρησκευμάτων, Αθήνα.

Φεφές, Μ. (2007). *Ευρωπαϊκοί Θεσμοί Κοινωνικής Οικονομίας: Ο Ευρωπαϊκός Συνεταιρισμός*. Αθήνα: Σάκκουλα

http://moke.teicm.gr/docs/odhgos_koin_epix.pdf

https://repository.kallipos.gr/bitstream/11419/3685/1/05_chapter_3.pdf

<http://www.thessalikigi.gr/enot-news/2353>

http://www.cycladespartnership.gr/attachments/article/134/Parousiasi_kales_p_rakt_koin_oikonom.pdf

<http://koinsep.org/%CF%87%CE%B1%CF%81%CF%84%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%AC%CF%86%CE%B7%CF%83%CE%B7-%CF%86%CE%B8%CE%B9%CE%BD%CE%BF%CF%80%CF%89%CF%81%CE%BF-2016/>

<http://www.opengov.gr/minlab/?p=3378>

<http://www.social-economy.com/koinsep.html>

<http://koinsep.org/wp-content/uploads/2014/02/info-about-KoinSEp.pdf>

<http://koinsep.org/%CF%84%CE%B9-%CE%B5%CE%AF%CE%BD%CE%B1%CE%B9-%CE%BF%CE%B9-%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD-%CF%83-%CE%B5%CF%80/>

<http://koinsep.org/wp-content/uploads/2014/02/info-about-KoinSEp.pdf>

<http://koinsep.org/44302016-%CE%BF-%CE%BD%CE%AD%CE%BF%CF%82-%CE%BD%CF%8C%CE%BC%CE%BF%CF%82-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B7%CE%BD->

[%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%BF%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%BD/](#)

[http://startupgreece.gov.gr/el/procedures-laws-regulations/%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CF%83%CE%AF%CE%B5%CF%82-%CE%AF%CE%B4%CF%81%CF%85%CF%83%CE%B7%CF%82-%CF%83%CF%8D%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%83%CE%B7%CF%82-%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82-%CF%83%CF%85%CE%BD%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82-%CE%B5%CF%80%CE%B9%CF%87%CE%B5%CE%AF%CF%81%CE%B7%CF%83%CE%B7%CF%82](#)

[http://mokep.unipi.gr/proptyxiaka-mathimata/epixeirhmatikothta-ii/koinonikh-epixeirhmatikothta/bibliothiki-mathimatos/287-koinonikes-epixeirhseis-nees-morfes-biosimhs-epixeirhmatikothtas](#)

[http://www.akmon.edu.gr/enimerosi/xrisima/koinoniki-oikonomia/45-idrisi-koinsep](#)

[http://www.social-economy.com/ioannis-nasioulas-horizon-2020.html](#)

[http://www.social-economy.com/espas.html](#)

[http://ilfconsult.com/2017/04/21/epixorhghseis-se-koinsep-ews-50000-apo-to-yp-ergasias/](#)

[http://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/resources/docs/a_ces11042-2012_00_00_tra_etu_el.pdf](#)

